

Er det noe galt med kriteriene for tilregnelighet? Skal spørsmålet om tilregnelighet avgjøres på grunnlag av det medisinske eller psykologiske prinsipp? Bør ordet sinnssyk tilbake i straffeloven?

Ønske om et mer **presist** psykosebegrep

Tekst og foto:
Marit Aschehoug

Dette var hovedtema da et tungt panel med eksperter drøftet tilregnelighetsbegrepet i Vitenskapsakademiets vakre lokaler. Visepreses Kirsti Strøm Bull ønsket velkommen og professor Bjørn Rishovd Rund introduserte debatten. I panelet satt riksadvokat Tor-Aksel Busch, overlege Randi Rosenqvist, advokat Mette

Yvonne Larsen, rettspsykiater Asbjørn Restan og filosof Olav Gjelsvik.

Hvilke kriterier?

Riksadvokat Busch åpnet med å spørre om det er det riktig å bruke kriteriene for behandling av en sykdom til å avgjøre straffefrihet. Han understreket at kriteriene for utilregnelighet må utredes. Busch var undrende til om man skal bruke vanlig bevisvurdering for å vurdere tilregnelighet. Hvis enhver rimelig

tvil skal komme tiltalte til gode og det oppfattes som et gode å få behandling fremfor straff, da vil flere bli dømt utilregnelige. Beviskravet blir viktig. Sannsynlighetsovervekt, er det nok? Busch var også opptatt av hvilket sikkerhetsregime de farlige utilregnelige underlegges. Ser man drapsmenn på gaten kort tid etter et drap? Busch ønsket seg et bredt sammensatt utvalg med tid og anledning til å gå i dybden og samtidig se på defi-

” Den som
hører stemmer i hodet
er ikke nødvendigvis
utilregnelig..

Randi Rosenqvist

nisjon av utilregnelighet i utlandet.

Kan ikke bare utrede

Randi Rosenqvist gjentok at det var en ulykke da man tok bort tillegget: ..uten evne til realistisk orientering... i straffebestemmelsen. – Vi kan ikke bare utrede, vi må gjøre noe praktisk også, sa hun og drøftet muligheten for å bruke kausalitetsprinsippet og ikke den medisinske diagnosen. – Utilregneligheten er ikke knyttet til diagnosen, sa hun. – Schizofrene er ikke nødvendigvis psykotiske. Den som hører stemmer i hodet er ikke nødvendigvis utilregnelig. Hvis for

Et tungt panel drøftet tilregnelighetsbegrepet fra en rekke vinkler. Fra venstre Olav Gjelsvik, Asbjørn Restan, Mette Yvonne Larsen, Randi Rosenqvist, Tor-Aksel Busch og Kirsti Strøm Bull.

Den store salen i Vitenskapsakademiet var fylt til siste plass og litt til da debattmøtet om tilregnelighetsbegrepet ble arrangert.

mange som har skyldevne blir erklært utilregnelige, så blir det feil, sa hun. Mette Yvonne Larsen understreket at man må lese loven, bruke loven og tolke den riktig. – Jeg er tilhenger av kausalitet, sa hun og erklærte seg enig med Randi Rosenqvist at en psykose ikke nødvendigvis er det samme som utilregnelighet. – rettsvesenet har hittil abdisert når det gjelder å håndtere spørsmålene, sa hun. – Retten må kunne utvise skjønn.

Hvor er fornuften?

Nils Christie tok ordet i debatten:

– Alle her er så kloke. Vi går i helt surr. Hvor er det blitt av den folkelige fornuft? Dommerne sniker seg unna. Kunne vi tenke oss et system med mindre ordbruk. Er det ikke nok å spørre: Var han gal nok til ikke skjønne hva han gjorde. Hvorfor spør vi ikke juryen? Vi må ikke la ekspertene snakke med hverandre.

PATENT VAREMERKE DESIGN JURIDISK

BAA
bryn aarflof as

BRYN AARFLOT AS
Stortingsgata 8
0161 Oslo
Tlf: 46 90 30 00
Faks: 22 00 31 31
mailto@baa.no

DIN IPR-PARTNER

Spesialister i skjæringspunktet mellom jus og teknologi

www.baa.no

PROFESJONELL JURIDISK OVERSETTELSE

LEGALTRANS DA
STATSAUTORISERTE TRANSLATØRER MSTF

I samarbeid med: **TransLegal®**

THE WORLDS LARGEST IN-HOUSE TEAM OF LAWYER-LINGUISTS
Stocholm – Paris – Frankfurt – Madrid – København – Oslo – New york

Ansvarlig partner i Legaltrans DA: **Gunnar Talén**

ADVOKAT MNA, STATSAUTORISERT TRANSLATØR MSTF
Norsk-engelsk/engelsk-norsk

POSTBOKS 97 SLEMDAL, 0710 OSLO

E-POST: POST@LEGALTRANS.NO

WWW.LEGALTRANS.NO

TLF 22 49 94 22

FAKS 85 02 81 80